

8

Denboraren araberako egozpena

8.1 Arau orokorra

8.2 Arau bereziak

8.1 Arau orokorra

Neurri handi batean, sarrera eta gastuen bitartez erabakitzen da zergadunak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergan ordaindu behar duen amaierako kuota.

ERNE: zergadunak jakin behar du normalean **sarrerak eta gastuak batzuk sortu eta besteak gertatu diren zergaldietan** aitortu beharko direla. Hau da: ez du zerikusirik noiz kobratu edo ordaindu den.

Zehazki, honako irizpide hauek erabiliko dira:

- **Lanaren eta kapitalaren etekinak** jasotzaileak exiji ditzakeen zergaldiari egotziko zaizkio.
- **Jarduera ekonomikoaren etekinak** Sozietateen gaineko Zergaren araudiak ezarritakoaren arabera egotziko dira, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Arauak jasotako berezitasunak eragotzi gabe.
- **Ondare irabazi eta galerak** ondare aldaketa gertatu den zergaldiari egotziko zaizkio.
- **Egoitza atzerrira aldatu eta zergaduna hilez gero**, aurreago jasoko den irizpidea erabiliko da.

8.2 Arau bereziak

Arau orokorarekin batera, badira arau bereziak:

1. Errenta osorik edo zati batean ordaindu ez bada, **epaiketa batean** zeinek duen errenta jasotzeko eskubidea edo zein kopurutan erabakiaren zain dagoelako, epaia irmo bilakatzen den zergaldiari egotziko zaizkio ordaindu ez diren kopuru horiek.
2. **Zergapekoari leporatu ezin zaizkion arrazoi justifikatuak** tarteko badira, lan etekinak exijigarri izan ziren zergaldia ez den beste batean jasotzen direnean, hari egotziko zaizkio (exijigarria izan zirenekoa). Horrela gertatzean, aitorten-likidazio osagarri bat egingo da zigorrik, berandutza interesik eta inolako errekar gurik ezarri gabe. Aipatu etekinak jasotzen diren egunetik Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren ondorengo aitortenaren mugaegunera doan tartean egin beharko da aitortpena.
Aurreko 1. apartatuan aurreikusitako egoera gertatzen denean, etekinak epailearen erabakia irmo bilakatzen den zergaldian izango dira exijigarriak.
3. Laneko araudian aurreikusitakoaren arabera, **langabeziaren prestazioa ordainketa bakarreko modalitatean jasotzen bada**, aukera horretaz baliatu izan gabe prestazioa jasotzeko eskubidea izango zuen zergaldi bakoitzaren artean banatu eta egotzi ahal izango da. Egozpena zergaldi bakoitzean egitekoan, ordainketa bakarreko modalitatean ez bazen, prestazioa jasotzeko eskubidea izango zuen denboraren arabera banatuko da proportzionalki.
4. **Kobrantsa eta ordainketen egozpen irizpidea.** Beren jarduera ekonomikoaren etekin garbia zehazteko zuzeneko zenbatespen erraztuaren modalitatea erabiltzen dituzten zergadunek aukera izango dute sarrera eta gastuen egozpen tenporala egiteko kobrantsa eta ordainketa irizpidea erabiliz, baina beti ere honako baldintza hauek betez:
 - Sarrera edo gastuen zerga sailkapenean inolako aldaketarik ez eragitea.
 - Aitortzaileak kobrantsa eta ordainketen irizpidea aukeratu duela adieraztea eragina izan behar duten ekitaldiko aitortpena aurkeztean.
 - Denboraren araberako egozpen irizpideak aldatzeak ez ekaritzea berekin gastu edo sarreraren bat konputatu gabe gera-

tzea. Horrelakoetan, denboraren araberako egozpen irizpidea aldatu aurretik egoera erregulizatu beharko da.

- Egozpen irizpidea bera izatea irizpide hori aplikatzen zaion jarduera ekonomikoaren ondorioz sortutako sarrera eta gastu guztietarako.

Aitortpenean hala adierazten denean onartuko du Zerga Administrazioak kobrantsa eta ordainketen irizpide hau. Gutxienez, hiru urteko epean eutsi beharko zaio aukerari.

5. **Epeka edo prezio geroratuarekin egindako eragiketen kasuan**, zergapekoak eragiketa horietan izandako errentak egotzi ahal izango ditu proportzionalki, kobrantsak exiji ditzakeen neurrian.

Eragiketarako epeka edo prezio geroratuarekin egiten direla jotzen da, horien kobrantsa bere osoan edo zatika egiten denean ordainketa desberdinen bidez, baldin eta ematearen edo eskura jartzearen eta azkeneko ordainketaren epemugaren arteko denbora urtebetetik gorakoa bada.

Epeka edo prezio geroratuarekin egindako eragiketa bat osorik edo zati batean ganbio letrak jaulkiz ordaintzen denean eta horiek epemugaren aurretik irmo eskualdatzen direnean, eskualdaketa izan den zergaldiari egotziko zaio errenta.

Inoiz ere ez dute tratamendu hau izango, eskualdatzailearentzat, biziarteko edo aldi baterako kontratuetatik etortitako eragiketek. Ondasunak eta eskubideak biziarteko edo aldi baterako errenta baten trukean eskualdatzen direnean, errenta hura erabaki zen zergaldiari egotziko dio errentadunak ondare irabazita edo galera.

6. **Dibisa** edo atzerriko moneten saldoa adierazten duten kontuetan izandako diferentzia positiboak edo negatiboak, beren kotizazioetan izandako gorabeheraren eraginez, egin den ordainketa edo kobratu den uneko zergaldiari egotziko zaizkio.
7. **Errenta balioetsiak**, era berean, ustez gertatu diren zergaldiari egotziko zaizkio.
8. **Nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean**, lurralde espainiarrean egoitzarik ez duen sozietateak ekitaldia amaitzen duen eguna bere baitan hartzen duen zergaldian aitortuko du bazkideak sozietatetik datorren errenta positiboa. Ondorio horietarako, epea ezingo da hamabi hilabetetik gorakoa izan, non eta bazkideak ez duen erabakitzen ekitaldiko kontuak onartzen diren egunean errenta jasotzea, baldin eta ekitaldi hori amaitu denetik sei hilabete baino gehiago iragan ez badira.

Aukera hori ondorioak izango dituen zergaren lehenengo aitortpenean adieraziko du bazkideak, eta hiru urtez eutsi beharko dio.

Zer egin behar da egoitza atzerrira aldatuz gero?

Zergaduna atzerrira aldatzen bada egoitza eta zergadun izateari uzten badio, egoitza aldatu aurreko tokian Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergarengatik aitortu beharreko azkeneko zergaldiari dagokion oinarri ezargarrian jasoko dira egozteko dauzkan errenta guztiak, erregelamendu bidez finkatzen diren baldintzetan. Hala gertatzen denean, aitorten-likidazio osagarria egingo da, zigorrik, berandutza interesik eta inolako errekar gurik gabe.

Eta zergaduna hilez gero?

Zergaduna hilez gero, aitortpena egin beharreko azkeneko zergaldiko oinarri ezargarrian jaso beharko dira egozteko dauden errenta guztiak.

Autore eskubideen ustiapena lagatzea

Autore eskubideen ustiapena lagaz lortzen diren etekinak direnean, baldin eta urte batzuetan sortu badira, zergadunak haien konturako

Denboraren araberako egozpena

aurrerapena aukeratu ahal izango du eskubideak sortuz doazen neurrian.

ERNE: inola ere, *denboraren araberako egozpen irizpidea* edo etekin garbia kalkulatzeko metodoa aldatzeak ez du berarekin ekarriko gastu edo sarrera bat konputatu gabe geratzea edo berriro beste ekitaldi bati egoztea. Horrela gertatuz gero, lehendabizi, aitortu gabea edo beste ekitaldi batean aitortua erregulatuko da eta, bigarrenik, egozpen irizpidea aldatuko da.